

Miraklet i Malmö

SAMMANFATTNING: Lars år har, liksom börsåret 2014, varit ganska ointressant. Det har svängt lite upp och ned. Vi konstaterar dock att Lars har förnyat sin maskinpark och skaffat sig en ny dator till sin skivverksstad. Verksamheten, som nu är helt digitaliserad, är inne i en expansiv fas. Vi är allmänt skeptiska till mediabranschen, men rekommenderar ändå att ni investerar i Lars berättelser och har kvar dem på tre till fem års sikt. Om Lars verkligen lyckas bevisa att allt blir bättre och bättre, kan detta bli en framgångssaga. Men sälj genast alla era aktier i *Toys 'R' US*, för Tobbe Trollkarls trollerilåda var bara skräp. Enligt Forbes har *Apple* och *Zappos* i detaljhandelskriget dödat *Toys 'R' US* och företagets aktie rasade kort före Jul på NASDAQ. Detta och det så kallade Julmiraklet i Malmö gör att Anne-Marie spås få en God Jul och en ny/gamla dator.

Det förlorade paradiset

Lars barnbarn Rio önskar sig en massa saker till Jul. Men mest av allt så önskar han sig *Tobbe trollkarls trollerilåda*? Lars önskar sig också en stor trollerilåda. Han vill trixa och fixa så att vår jord blir ett paradis. Men inte den Edens Lustgård, som Adam och Eva – sedan de hade ätit 4-6 äppelklyftor om dagen (se LM 2010) – blev utdrivna från, utan *Det förlorade paradiset*, som John Miltons 1667 skrev 10 böcker om. *Paradise Lost* är ett heroiskt epos skrivet på blankvers, femtaktig, orimad jamb. Huvudpersonen i Miltons dikt liknar huvudpersonen i denna julberättelse, men Lars är snarare en ohjälplig hjälte, än en antihjälte. Lars verser är inte heller lika blanka och de påminner om en 4,5-taktig, nödrimad dityramb.

Miltons frågar: "Om Gud är god och allsmäktig, hur förklara man då ondskan?" Lars anser att Miltons lösning på det så kallade teodicéproblemet är för invecklad och åtminstone nio böcker för lång. Lars har en enklare, mer logisk lösning, som han påstår grundar sig på vetenskap och beprövad erfarenhet. Lars skriver: "Jag har i sanning ett underbart bevis på detta påstående, men marginalen på den här sidan är alltför trång för att rymma detsamma."

Ett mirakel?

Då Lars fyllde 30 år bar han hem en låda vin. Han råkade då vrida på sig så att en disk i ländryggen tog stryk. När Lars fyllde 40 år hände det igen, och då han fyllde 70 åter igen. Han lär sig aldrig. Lars har ett kort långtidsminne.

När magnetröntgen (MR) utvecklades fick Lars reda på att han hade tre diskar som buktade ut mot hans hyperkänsliga nerver. Det är inte något som man dör av, men smärtan gjorde att han blev allt snedare i ryggen. Det kostade på. Till slut måste han skaffa specialgjorda skor, där sulan på den ena skon är en 1,5 cm högre än den andra. Men detta är inget att orda om. Det var en lyckad 70-årsfest, även om den inte kunde mäta sig med Mikael Niemis farfars 70-årsfest i Vittula. Lars bjöd inte på lådvin och brännvin i backpack, utan in till församlingshemmet bar han bara en låda buteljimporterade viner, men de blev för mycket för honom. Tur i oturen. Smärtorna i ryggen fick iväg Lars till en sjukgymnast, men nu inte till hans franske sjukgymnast, utan till Anne-Maries tyska sjukgymnast.

På Angela Spitz mottagning var det ordning och reda. Hon höll tiderna och hon såg till alla hade skoskydd och rena fötter. Spitz undersökte Lars grundligt. Hon beordrade honom att göra alla de ryggövningar, som han under åren hade provat, men nu mer grundligt. När inte detta gav resultat bad hon Lars att knipa:

”Hur då knipa”, frågade Lars.

”Som när man föder barn”, svarade Spitz.

”Ja, men jag har aldrig fött något barn”, sade Lars.

Då demonstrerade Spitz hur barn blir till. Och Lars övade alltmedan Spitz kommenderade, likt Susanne Lanefeldt: ”KNIP! KNIP! KNIP!” – Och som genom ett under började de 40-åriga ryggsmärtorna att avta. Var det ett mirakel? Det ville Lars veta, så därför ringde han Spine Center. Dit hade han remitterats, efter att ha gjort en MR drygt ett år tidigare.

När Lars en vårmorgon lite försenad anlände till Löwenströmska sjukhuset, fick han genast träffa Spine Centers överläkare Zacharias Fickdeldius. Överläkaren undrade varför Lars var sen och varför han inte redan förra året hade blivit kallad till Spine Center. På den senare frågan hade Lars inget svar. Dr. Ficktelius studerade de gamla MR-bilderna och uttalade sin dom: ”Det här ser bra ut. Vi väntar några år och ser hur det går. Operation av ryggen gör vi bara om Spine Center får akuta ekonomiska problem. Bra karl reder sig själv! Du håller ju på att själv steloperera din rygg. Jag skulle inte kunnat ha gjort det bättre.” – Lars vacklade ut från Löwenströmska sjukhuset, men nu med spänst i stegen. Det var ett mirakel att han hade blivit bättre, men inget helt oförklarligt mirakel.

Arga Doktorn

Anne-Marie och Lars hade fått plastkort till Friskis & Sveltis i julklapp. När de kom hem från Lanzarote i februari 2014, började de gå på soft gympa två gånger i veckan och då fick Lars ont i knäna. Detta tog han dock med en klackspark. Lars deltog nämligen nu på Björn Bragees klinik i en klinisk undersökning av ett nytt läkemedel mot långvarig smärta. Björn hade blivit känd i TV som Arga Doktorn. Lars gillade den programserien och han mejlade i augusti 2013: *Bravo, Bravissimo Björn*. Vem kunde ana att Bragee, Hippokrates arvtagare, skulle kunna spela Arga Doktorn så bra att tittarna trodde att Björn, även i verkligheten, var hetlevrad.

Det var Björns kollega Göran, som informerade Lars om uppläggningsen av den kliniska studien. Lars som hade utrett läkemedelsbiverkningar åt WHO följde till punkt och pricka de rigorösa reglerna. Nu uppstod dock ett problem. Till och med Lars insåg att han blivit för bra för att det skulle vara etiskt försvarbart att ha med honom i utprovningsen av det nya läkemedlet mot kronisk ryggsmärta. Nu började Lars istället tala om sina knän. Dagen innan hade han röntgat höger knä och Lars hade en fått en tid på vårdcentralen ett par veckor senare.

Göran tycket att Lars inte skulle behöva vänta så länge på röntgensvaret. Han knappade in Lars personnummer och fick upp röntgenbilden på dataskärmen. Göran tittade på bilden och frågade Lars: ”Nå, vad tror du själv att du lider av?”.

Lars ville inte göra Göran förlägen. Kanske var smärtspecialisten lika okunnig i anatomi som han var. Som tur var hade dock Göran ett lik i garderoben. Lars tittade på skelettet, såg genast hur ett friskt knä skulle se ut. Han svarade: ”Artros förstås! Det kändes som om ben stötte mot ben, då vi gick nedför en hög kulle i Lissabon. Vi ville se hur långt flodvågen nådde vid tsunamikatastrofen 1755. Det var den som knäckte mig.”

”Jag förstår hur du upplevde det hela”, sade Göran med stor empati. ”Men jag kan muntra upp dig med att du inte har en vanlig gamelmans sjukdom, utan en speciell och svår artros. Och det bästa av allt är att vi just har börjat en ny läkemedelstudie för patienter med svår artros.

”Är det inte risk för att jag blir utslängd från den studien också”, undrade Lars.

”Nej, den risken är liten” svarade Göran. ”Artros är en kronisk sjukdom. Du kan bara bli bättre om du opererar och sätter in en protes i knät eller om du börjar styrketräna dina ben.”

”Jag vill gärna bidra till forskningen och jag har tillåtit att man återanvänder mina organ. Kanske kan man högst upp på deponin hitta ett organ, som kan var till glädja för någon. *Ett dåligt hjärta hade han, men huvudet var gott*”, travesterade Lars. ”Jag hoppas dock att ni kan göra studien utan mig.”

”Det var klokt av dig att satsa på styrketräning”, sade Göran då de tog avsked.

En upplyst optimist

Lars – ofta åtföljd av Anne-Marie – började träna varje dag på Friskis & Svettis. De tränade så intensivt att de blev lika svettiga, som då de vandrade upp på kullarna i Lissabon. Värst för Lars knän var det dock att ta sig igenom alla museerna, med nästan oändliga samlingar.

Det starkaste minnet från veckan i Lissabon var besöket på *Palácio de Belém* – ”Det Ljusröda Palatset”, som det också kallas. Slottet fungerar i dag som residens för Portugals president. I det på turister nästan tomma palatset hade Anne-Marie och Lars turen att träffa på en spansk-holländsk vakt, som älskar svenskar. Som barn hade Catalina sett ”Den vita stenen” på TV och den serien hade etsat sig fast i hennes minne. Catalina guidade dem en timme i slottet. Hon tog också med dem till den sal, som normalt bara kungar och andra statsöverhuvuden får besöka. När de tog farväl och kramade om vakten upplyste Anne-Marie om att en svensk nobelpristagare i litteratur hade skrivit en dikt som börjar: *I Lissabon där dansar de, på kungens röda slott* (www.youtube.com/watch?v=5lumPStProc).

Sista dagen i Lissabon sken vårsolen och det var varmt. Anne-Marie och Lars satt på kullen ovanför Place Pompal. Det var som bekant markis Pompal som snabbt och rådigt tog kommandot efter katastrofen 1755. Hans inställning var pragmatisk: ”Begrav de döda, föd de överlevande. Översvämningen var enligt hans syn inte något Guds straff. Jesuiternas syndapredikningar såg han som ett hinder för att inrikta folkets kraft och pengar på återuppbyggnaden. Markisen gjorde sig enväldig och genomförde med grymma metoder ett omfattande reformarbete, delvis i upplysningens anda. Markis Pompal var en optimist och han trodde liksom Leibnitz att ”allt är till det bästa i denna den bästa av alla världar”. För Voltaire blev katastrofen i Lissabon däremot det slutliga beviset på att den riktning i filosofin, som kallas optimism, leder helt vilse. Voltaire bespottade optimismen i sin satiriska roman *Candide*. Men i den allegoriska romanen *Gullivers resor* (1726) stödde Swift optimismen och det gjorde även anarkistfilosofen Godwin och hans hustru Wollstonecraft, som blev en portalfigur inom den feministiska filosofin. Det gick inget vidare för dessa filosofer och idag är det nog bara Lars som har studerat deras vilseledande skrifter.

Denna vårdag i Lissabon fanns det dock inga tecken på någon ny tsunami eller hotande ny ekonomisk katastrof. Anne-Marie såg ut över staden. Lars tittade optimistiskt på de unga flickorna som svassade förbi. Anne-Marie frågade svartsjukt: ”Vad är det för speciellt med flickorna här i Lissabon? Vad har de som vi inte har i Sverige?” – ”Det är inget speciellt med flickorna i Lissabon. Men det **du** har, det har **du** i Lissabon”, svarade Lars och kramade om Anne-Marie med vänster arm.

Nya världsliga problem och en ny ”fight” med läkarna

Lars hade opererat höger axel för fem år sedan. Den gången tog de läkarna fyra månader att komma fram till att hans *supraspinatus* var av. Nu hade han ont i axeln igen, men det kändes inte som en önskad favorit i repris. Efter ett par veckors googlande hade Lars kommit fram till att det var en

ruptur på *infraspinatussenan*. Anne-Marie tyckte dock att det var bra att axeln var skadad, för nu kunde Lars inte skriva en massa tokerier.

Läkarna på vårdcentralen ansåg att Lars överdrev sina problem och att värken med s.k. konservativ behandling (läkemedel och sjukgymnastik) skulle gå över. Något hinder för lättare skrivbordsarbete förelåg inte. De vägrade att sjukskriva Lars, trots att han hade så ont och inte kunde sova på nätterna.

Angela Spitz lade upp ett konservativt övningsprogram, som Lars följde. Han skaffade sig också ben- och armbärmare, men det hjälpte inte. Till slut tyckte den konservativa sjukgymnasten att det behövdes en radikal lösning. Hon trodde att det var *tendios* (dvs. en kronisk inflammation i *infraspinatussenan*) och det trodde Lars också, men inte läkarna på vårdcentralen. Lars lyckades dock till slut övertala en stafettläkare att skriva en remiss för MR. Den bekräftade att det var *tendios*.

Nu insisterade Lars på att han ville ha en kortisonspruta i axeln, men det vågade stafettläkaren inte ge honom, utan Lars remitterades till Capios center för besvärliga axelpatienter. Där fick han tre veckor senare en kortisonspruta. Den gav inte någon effekt den första månaden, men kanske senare. Eller var det resan till Tunisien, som räddade Lars axel och som också räddade den arabiska våren?

Wenn jemand eine Reise tut zu kann er was erzählen

När Lars och Anne-Marie var i Tunisien första veckan i november 2014 ägde parlamentsvalet rum. I Medinan i Sousse träffade de en kooperativ butiksägare, som hade bott i Sverige. Han talade bra svenska och han förklarade det politiska läget. På torget utanför Medinan höll Anne-Marie och Lars sedan ett flammande valtal, där de uppmanade alla att gå och rösta. Det lade sig inte i vilket parti man röstade på, men de lovade att om valet gick rätt och riktigt till, skulle antalet turister från EU fördubblas.

På Thalassa Sousse Hotel, där de bodde, höll man på att stänga för säsongen. Det var dock fortfarande ca 25 grader varmt och nästan lika varmt i Medelhavet. Maten på hotellet var utmärkt. Den var inte anpassad för brittiska turister. En arg skotte hade klagat över detta. I ett inlägg på nätet hade Lars läst att skotten inte generellt tyckte illa om fransmän. Men då de kom i stora grupper och skrånade som tyskar eller som engelska fotbollshuliganer, avskydde han dem.

Lars tipsade personalen på hotellet rikligt. Det kunde han göra för han hade ju nappat på ett sista minuten erbjudande – res två, betala för en, allt inklusive. Det lönade sig. De blev furstligt behandlade. Näst sista dagen kom till och med hotelldirektören fram till dem. De kvarvarande gästerna hade klagat över att man på hotellet inte erbjöd det utbud av aktiviteter och restauranger som det hade stått om i Deturs program. Hotellet hade jättelika vattenrutschbanor och Anne-Marie och Lars erbjöds nu att åka gratis, så mycket de ville. Båda tackade nej, men Lars pekade på sin onda axel och undrade om hotellets läkare kunde fixa den?

Avez-vous une iPad, frågade direktören och svepte med handen, som om han bläddrade på en skärm. Är han *stupide*, tänkte Lars. Men sedan förstod han och svarade: *Oui! Merci Monsieur Directeur*.

När de flög hem nästa dag hällregnade och stormade det över Medelhavet. Snart skulle det också blåsa upp en politisk storm kring Medelhavsinstitutet. Då de kom hem läste Lars i Magdalena Anderssons första budgetproposition och fann, till sin fasa, att anslaget till dessa institut skulle avvecklas. Det var illa! Lars hade i sitt valtal nästan lovat att Sverige skulle öppna ett nytt Medelhavs-institut i Tunisien. Kanske var det Lars som uppsåtligt eller genom grov oaktsamhet i ett kåseri hade inspirerat Finansdepartementet att strypa anslaget till Medelhavsinstitutet, men nu agerade han snabbt.

Lars tycker att den kulturkonservative Stefan Löfven, för att vara sosse, är ganska bra; i varje fall bättre än den nykulturradikale Håkan Juholt. Lars ville inte att regeringen skulle behöva avgå på frågan om anslaget till Medelhavsinstitutet, som bara var på 22 mkr. Och nästan såsom om Lars kunde trola,

vände regeringen. Anslaget till instituten avvecklades inte. Regeringens budget föll dock i alla fall den 3 december. Stefan Löfven sade att han den 30 december skulle utlysa nyval. Åt det kunde inte ens Lars trollstav göra något. Mot dumheten kämpar själva gudarna förgäves.

Arga Revisorn

Besöket i det tunisiska turistparadiset hade alltså gett en indikation på att det var Apple, som var ormen i paradiset. Lars hade för ett par år sedan fått en iPad av kommunen. Järfälla skulle bli en modern och miljömedveten kommun och som ett första steg i detta distribueras nu alla kommunala handlingar digitalt. Lars läste noggrant varenda handling. Det hade inte gått förr, då de kommunala handlingarna skrevs ut på papper och skickades ut med en budbil. Mängden kommunala handlingar hade nämligen svällt något oerhört, så idag skulle det krävas en långtradare för att köra ut dem. Lars hade i ett par års tid suttit dag och natt och bläddrat på sin iPad. Han hade touchat på skärmen med en för axeln ergonomiskt livsfarlig rörelse. Det var uppenbart att Lars hade fått en arbetsskada och att han måste långtidsjukskrivas. Men Lars var redan pensionär och han hade i 40 års tid kämpat för att inte bli förtidspensionerad. Nu måste Lars dock sluta som kommunal revisor. Hans yrkesstolthet förbjöd honom att gå till ett sammanträde, utan att ha läst igenom alla handlingarna ordentligt.

Lyckligtvis fanns det i revisionsgruppen en IT-konsult som representerade ett parti, som bryr sig om sina medmänniskor och i synnerhet sina revisionskolleger. Ulf förklarade att Lars inte alls behövde läsa alla handlingar på iPaden. Han behövde inte heller skriva ut dem på sin printer. Det skulle strida mot kommunens miljöpolicy. Ulf sade att Lars helt enkelt, när han fick handlingarna till sin iPad, kunde mejla över dem till sin dator. Då kunde han på vanligt sätt lagra ned dem och redigera handlingarna, så att besluten blev som Lars ville ha dem.

Lars blev förstummad. Han trodde inte att det var möjligt. Men den hjälpsamme Ulf visade hur man gjorde. Man skrev bara in LM@telia.com, klickade på inkludera och pekade sedan lätt med fingret på "skicka" – vips så hade Lars dokumentet i den HP-dator, som stod intill hans iPad. Vanligen gick överföringen blixtnabbt, men ibland kunde det ta en stund. Det förklarade Ulf med att vi människor inte förstår allt här i världen, men att allt en dag kommer att få sin förklaring.

Dator-dubbel-trubbel

Lars rygg, knä och axel var nu bättre. Medelhavsinstitutkrisen var tillsvidare bilagd och sakkunnigt biträde till kommunrevisionen i Järfälla var upphandlad. Lars hade också på pappret löst frågan om vem som skall vara hemma då Rio, Thea och andra barn är sjuka. Nu kunde Lars koncentrera sig på de andliga frågorna. Det kunde inte Anne-Marie. Hon hade helt oväntat fått problem med sin Dell-dator. Den var hon beroende av för att fullgöra sina uppdrag i den kyrkliga och i den borgerliga kommunen.

Anne-Marie hade tjatat på Lars för att han skulle skaffa sig en egen Dell-dator, istället för att jämt och ständigt låna hennes. Anne-Maries älskade sin Della, som hon hade fått med sig då hon vid 66 års ålder gick i pension. Lars gamla HP var trög. Men när Lars för ett år sedan kom till skott och köpte en ny HP Pavilion, var det Anne-Maries Dell-dator som började krångla. Hennes företag hade nu ett amerikanskt riskkapitalbolag som ägare, så hon kunde inte längre få datasupport från dem. En gammal vän som var IT-expert på ABB tillkallades, men inte ens han kunde få bort flimret på bildskärmen. Störningarna skapade visserligen vackra mönster på skärmen, men de psykedeliska mönstren och de oregelbundna störningarna irriterade Anne-Marie. Hon svor om det hände, när hon hade glömt att spara ned. Enda sättet att få bort konstverken på bildskärmen var nämligen att slå av dator och starta om. Ibland gick det för Anne-Marie, men oftast inte. Då satte sig Lars vid hennes dator och då startade Della omedelbart.

"Hur gör du", undrade Anne-Marie.

”Trolleri! Men en trollkarl avslöjar aldrig sina trix”, sade Lars leende och tillade: ”Du vill nog inte heller höra sanningen. Din Della älskar mig, mer än hon älskar dig. Och jag avskyr min nya HP Pavillion mer än du gör. Jag ångrar att jag köpte den. Jag ville inte ha Windows 8. Det var du och försäljaren som lurade på mig den. Det hade varit mycket bättre om jag hade uppgraderat min gamla HP.”

”Sluta! Jag byter i alla fall inte dator med dig”, fräste Anne-Marie. ”Jag åker in till Dell-firman på St. Eriksgatan!” – Anne-Marie tog resolut Della under armen och åkte in till servicefirman. Där konstaterade man att hennes Dell-datorn var i så dåligt skick, att man måste lägga in henne för observation under natten.

Dellas död

Dagen därpå ringde servicefirman och sade att diagnosen var klar. Felet låg i grafiken och felet gick inte att operera eller medicinera bort. Det skulle möjligen gå med en organtransplantation, men det var för tillfället ont om donatorer och transplantationskön var över ett halvår.

Anne-Marie hade betalat i förskott, men hon beslöt sig i alla fall för att hämta ut sin dator och göra ett konstverk, som hon tänkte kalla *Den Döende Della*. När de kom till firman var Della dock redan död. Hon hade avlidit, trots att man hade placerat henne på intensivvår och firman hade satt in alla tillgänglig personal i ett upplivningsförsök. Anne-Marie hade slängt bort 700 kr plus dubbla vägtullavgifter och parkeringsavgifter till ingen nytta.

När Lars körde hem med den framlidna Della var Anne-Marie deppig. Det var inte för den förlorade pennigen, den var ju bara världsliga ting, men Anne-Marie hade verkligen älskat Della. Hon var som en kär gammal vän. För många är datorn idag människans bästa vän. Anne-Marie sade att hon aldrig skulle skaffa någon ny dator; och ingen hund heller.

Då Anne-Marie och Lars kom hem försökte de med en elchockbehandling, men Della var stendöd, inte bara skendöd. Liket hade nu börjat kallna. Anne-Marie ställde dock tillbaka Della på sin vanliga plats på skrivbordet. Hon tände ett ljus och de drack gravöl. Anne-Marie och Lars mindes olika skrifter som Della hade hjälpt dem att ta fram och de mindes den ibland ofattbara hjälp, som de fått från ”Dellas systrar” runt om i världen, då de var ute och surfade på nätet. De mindes också de många spratt, som Della hade spelat dem. Della var inte som andra datorer. Hon hade humor.

Första steget i sorgearbete var att acceptera att Della var död. Det andra steget var att prata om vad som hade hänt och vilka känslor det utlöste. Man måste inse att vårt jordeliv inte varar för evigt och man måste gå vidare livet. Lars gick in på biblioteket och lånade böcker om hur man psykologiskt kan hantera lidande och död. Lars sörjde också, för det var ju på Della som han sommaren 2013 hade skrivit *”Tavaritj – livet är härligt”*, hans hittills mest fulländade epos. Som tur var hade Lars sparat den romanen på sin nya HP Pavillion. Denna roliga roman och ett glas *Tavaritj* tröstade sig Lars med, då han understundom greps av melankoli.

Lars löser teodicéproblemet

Liksom gamla människor med artros går även datorer långsammare och långsammare. Men det var inte mot Lars gamla, såsiga HP, som liemannen slog till, utan mot Anne-Maries dator, då hon stod vid vad Pearl Buck kallar *Livets middagshöjd*. Della var bara åtta år, då hon gick hädan; det motsvarar 48 människoår. Lars försökte skämta om den döda Della. Han sade: *En dator lever en liten tid och mättas av oro; likt ett blomster växer hon upp, och vissnar bort, hon flyr undan såsom skuggan och har intet bestånd*. Men Lars märkte att hans galghumor och förvanskade bibelcitater inte gick hem. Anne-Marie var otröstlig. Därför satte Lars sig en natt i juli och gjorde ett 490:nde försök att starta upp den döda Della. Lars bad till Herren och frågade: *Hur många gånger skall jag förlåta min broder som har syndat mot mig? Är sju gånger sju tillräckligt?* Och i sitt huvud hörde han Jesus svara: *Jag säger dig inte sju gånger, utan sju gånger sjuttio.* Så tryckte Lars på startknappen, men inget hände.

Lars slöt ögonen, lutade sig tillbaka och funderade. Vad skulle hända om han gjorde ett försök till? Han gick fram till tidskrifthyllan, tog fram en gammal Chaplin från 1964 och läste om Sjömans filmatisering av Görlings prisbelönta bok 491. Sedan startade han Della ännu en gång. Och ett mirakel inträffade! Var det dröm eller verklighet? Skulle han nypa sig själv i kinden för att få reda på om han var vaken? Lars vände den vänstra kinden till och han kom då plötsligt på lösning på teodicéproblemet. Lösningen var så enkel och lättfattlig även barn skulle kunna förstå den. – ”Det var bättre förr”, har barn och unga, generation efter generation, hört de äldre säga. Men i verkligheten är det tvärtom! Någon Edens Lustgård har aldrig funnits. Det förlorade paradiset är en ren myt. När *Homo sapiens* utvecklades i Afrika, riskerade människan att varje dag bli uppäten av vilda djur, svälta ihjäl eller drabbas av barnsängsfeber och andra infektionssjukdomar. Dagens bortskämda och curlade ungdomar skulle aldrig ha stått ut med detta förskräckliga liv. Någon Barnombudsman fanns inte heller för 100 000 – 200 000 år sedan.

Som tur är har barn och ungdomar aldrig lyssnat vuxnas påbud och förmaningar. Pojkar och flickor har blivit kära, haft samlag och skaffat barn, trots att detta innebär att de får arbeta i sitt anletes svett och att de kommer att blir som sina föräldrar. I datorvärlden går generationsskiftena snabbare och reproduktionen sker mer rationellt än hos *homo sapiens*. Hos människan har emellertid tvåsamheten inneburit att den genetiska mångfalden har ökat. Detta har i sin tur medfört att mänskligheten har överlevt sjukdomar och katastrofer. Genom genetiska förändringar har vi således gått från att vara djur, med djurs instinkter, till att bli den visa människan, som ju *homo sapiens* betyder. En enskild människa kan dock under sin korta levnad inte observera denna genetiska förändring.

En människas dagar äro såsom gräset/hon blomstrar såsom blomster på marken./Då vinden går däröver, då är det icke mer. En människa kan gripas av förtvivlan och hopplöshet och kan tycka att allt är fåfänglighet. Genom de skriftliga historiska källor, som vi har sedan ca 5 000 år, vet vi att utvecklingen kan gå två steg fram och ett steg tillbaka. Men långsiktigt blir vår värld en allt bättre plats att leva på och vår värld är den bästa av alla världar. På lång sikt är vi alla som nu lever döda, men kommande generationer får det bättre ekonomiskt, hälsomässigt och socialt. Döden kan vi inte hindra, men livslängden i världen har sedan 1990 ökat med sju år; och vi lägger nu också liv till åren. Tillgänglig statistik visar att våldsbrotten minskar och att människan blir mer och mer civiliserad. Även olyckor, självmord, drunkning, naturkatastrofer och krig skördar allt färre dödsoffer. Det finns förvisso alltjämt onda människor och de kan med den moderna vapentechnologin göra stor skada. Men antalet onda blir allt färre och dessa får genom den demokratiska utvecklingen allt mindre inflytande. Lösningen på teodicéproblemet är: **Ondskan i vår värld finns därför att då universum skapades för 13 miljarder år sedan, ingick det i Guds evolutionära plan att steg för steg göra människan godare och att på sikt skapa ett paradys här på jorden.**

Hade Lars far anat denna lösning då han, såsom om det vore ett citat ur bibeln, sade till sina söner och döttrar: ”Om du är god mot mig, är jag god mot dig. Om du är ond mot mig, är jag likväl god mot dig. Sålunda bliva vi alla goda.” – Lars hade aldrig hört fader Hans säga något ont om någon. Gör man det får man ingen hustru och inga vänner, förklarade Hans då hans korttidsminne hade börjat uttraderas. Han bodde då på Almens äldreboende i Järfälla, där han avled i februari 2006. Det var många som sörjde honom. Hans hade varit en god man.

Som i en dröm såg nu Lars sin sköna nya värld, där alla män och kvinnor kunde vara god man åt varandra. Men skulle Lars någonsin kunna bli god man. Han var visserligen inte satt på ekonomiskt obestånd, men uppfyllde han lagens krav på rådighet, erfarenhet och lämplighet för att hjälpa andra. Den frågan fick Lars inget svar på, för han somnade *innan hanen golt två gånger*.

Miraklet på soptippen

Nästa morgon sov Lars länge. Då Anne-Marie kom in med morgonkaffet berättade Lars lugnt att han hade fått igång datorn.

Anne-Marie tvivlade på att Della hade återuppstått igen ifrån de döda. Först när hon själv fick se att Della levde och att hon åter besvarade Anne-Maries smekningar på tangentbordet, tvivlade hon inte längre. Hon blev själagslad och sade: "Nu är det fest i Kapernaum! Nu börjar livets glada dagar! Nu behöver vi inte slåss om din förbaskade HP-Pavillion längre." – Men Lars tog sin hustrus hand och sade:

*Kvinna, kvinna, den blott tål att provas,
Som en nödställd ej förskjuter.
Blanda häften du vår tid på Dellan
Ty kraschat har vår granne Axboms dator.*

De överlevde sommaren. Axbom lyckades med hjälp av Lars dator leta upp de flesta av sina konton och han kunde betala sina fakturor via internet. Nu när Axbom hade en lånad dator kunde han även få ett nytt kreditkort och köpa en iMac med Retina 5K-skärm. Det var tur för nu började Della att flimra igen. En ny servicefirma anlätades för en *second opinion*, men med samma negativa resultat.

Anne-Marie hade dock nu kommit längre i sorgearbetet. Hon kunde gå in på El-Giganten och snegla på olika nya datorer, utan bryta ihop. Det var således bara frågan om vilken typ av dator, som hon skulle skaffa sig – Windows 7 eller Mac.

Kort efter hemkomsten från Tunisien kom deras dotter Karin ut till deras stuga i Järfälla. Hon hade med sig sin Mac. Anne-Marie kunde i lugn och ro och med en sakkunnig instruktör provköra Karins Mac. Provet gick bra. Anne-Marie och Lars åkte nästa dag till El-Giganten på Barkarby handelsplats. De diskuterade en timme med försäljaren, prutade ned priset åtta procent, betalade och åkte hem för att nästa dag kunna hämta en färdiginstallerad ny Mac.

The Principles of Private Detections

När de kom hem frågar Anne-Marie: "Tror du inte att man i alla fall skulle kunna lag Della?"

Lars har läst alla Alexander McCall Smith böcker om *Damernas detektivbyrå* och han förstår genast vad som nu är på väg att hända. (Huvudpersonen Mma Ramotswe, Botswanas första kvinnliga detektiv – ja den första i hela landet – älskade sin gamla skåpbil, lika mycket som hon älskade, J.L.B. Matekoni, ägaren av Speedy Motor Company. Han var inte Botswanas enda bilreparatör, men den bästa och hederligaste. I den fjärde boken övertalar J.L.B. den kvinnliga mästardetektiven att köpa en ny bil och efter en tids tvekan gör hon det. Den gamla trotjänaren transporteras till återvinningsstationen. Lars minns sig att Mma:s betalar för att få tillbaka den skotade skåpbilen och hon får den reparerad för dyra pengar. Han minns också att i *The Principles of Private Detection – Chap. 9 The Murderess and her Motifs* skriver Mma:s husgud Clovis Andersen: "Kvinnor över hela världen är likadana. De älskar dyrbara smycken, gamla trotjänare och alla män som faller för deras skönhet eller kokkonst."

Lars svarade: "Jag tror inte det. Men jag har ju ändå sopor att slänga, så jag åker till 'återfinningscentralen' och kollar. Jag tar med mig Della och slänger henne, om jag inte finner något användbart."

Med en suck gick Anne-Marie med på det och Lars gav sig iväg. När han hade slängt sina sopor gick han till containern för elektronikprylar. Då fick han se den! Ett mirakel! Där låg en likadan Dell-dator som Anne-Maries! Han tog varsamt upp den och körd med krypfart hem.

Lars steg in i stugan och talade om för Anne-Marie att det inte hade funnits några användbara datordelar på soptippen. Anne-Marie suckade och sade resignerad: "Då får jag väl vänja mig med Mac:en. Men du får inte dö, för jag kommer aldrig ersätta dig med någon annan Mackie."

På natten smög sig Lars ut i garaget och hämtade Dell-datorn. Han satte i kontakten och startade upp den. "Kors i Jösse namn", den fungerade. Skärmbilden och biblioteket såg ut exakt som i Anne-Maries Dell-dator. Det var inte så konstigt för Lars upptäckte att den hade tillhört en gammal kollega till Anne-Marie. Hon hade avlidit för ett år sedan. Nu hade tydligen dödsboet kasserat den gamla Dell-dator, som kollegan fått då de amerikanska riskkapitalisterna sparkade henne.

Efter att ha konstaterat hur orättvist livet kan vara, började Lars att föra över de dokument som Anne-Marie hade sparat på USB-minnen. Han förde även över de dokument, som Anne-Marie hade lagrat på hans HP-dator samt *Tavaritj – Livet är härligt* m.m. som Lars hade sparat ned på både sin HP och Anne-Maries gamla dator.

Nästa dag åkte Lars ut till El-Giganten och bad försäljaren att ringa upp Anne-Marie och tala om att det tyvärr hade blivit en leveransförsening, men att hon efter Jul skulle kunna hämta ut datorn och få ytterligare rabatt på priset. Det nöjde Anne-Marie sig med.

Advent

Till första advent åkte Karin ned till sin syster Annika nere i Malmö. Vid matbordet pratade de om den gång i somras, då Annikas femårige son Rio måste åka med ambulans till ett sjukhus i södra Italien. Då utbrast Rio plötsligt: "Finns det gudar i Himlen? Ja eller Nej! Om ni inte svarar, är det Nej!" – Föräldrarna blev mållösa, men Karin fanns sig snabbt och frågade: "Rio! Tror du att Tomten finns på riktigt?" Då lugnade Rio sig och sade att han hoppades det.

När Anne-Marie sista advent hade tänt det fjärde ljuset och de hade druckit kaffe, gick Lars ut i boden och låste dörren. Där tog han fram den återvunna och nyuppladdade Dell-datorn och slog in den i ett rött paket med vita snören.

På måndagen den 22 december åkte Lars till en hudläkare på Kungsgatan för att kolla upp en röd fläck på näsan, som hade blossat upp gång på gång. På vårdcentralen sade man att det var *atinisk kreatos* och att den borde gå att få bort med en salva, som receptfritt kan köpas på apoteket. Lars trodde emellertid att det var ett *basaliom*, dvs. en form av hudcancer. Lars såg till att han fick komma till en "riktig" hudläkare.

På pendeltåget in till centrum träffade Lars vår präst i Viksjö Veronika Hammar. Han berättade för henne hur hans Julberättelse skulle sluta och hon tyckte att det var ett gott slut. Veronika antydde att medlen helgar ändamålet. Därför kände Lars sig lugn då han steg in hos doktor Håkan Hedstrand på Kungsgatan. Där fick sin diagnos bekräftad. Det gladdde Lars hade haft rätt, och att han således inte skulle bli en rättshaverist. Håkan tog en biopsi. Vävnadsprovet från näsan skulle skickas för analys och svaret skulle komma efter fyra veckor. Då skulle Lars få vet om och hur mycket av näsan som behövdes opereras bort eller om *basaliomet* skulle kunna frysas bort.

Efter besöket hos hudläkaren gick Lars upp på KPMG. Han hade måndagen innan blivit vald till ordförande för kommunrevisorerna i Järfälla och man hade nyss upphandlat KPMG som sakkunnigt biträde. Eftersom Lars parti bara hade fått 4 av 61 mandat i fullmäktige, var det hedrande att han hade blivit ordförande i revisionen. Klockan var nu 12 och tåget ned till Malmö gick inte förrän klockan 16, så Lars tyckte att han kunde göra lite nytta genom att gå upp på KPMG och arbeta.

När Anne-Marie fick se Lars på stationen konstaterade hon att läkarbesöket inte hade hjälpt, utan att näsa såg rödare ut än vanligt. Det berodde dock inte på alkohol, utan på att plåstret över näsan hade trillat av och näsan nu var blodröd efter provtagningen. Anne-Marie undrade vad det var för en kvackare som Lars hade varit hos och om Lars och läkaren hade tullat av den tekniska spriten. När Lars

förnekade det, drog Anne-Marie slutsatsen att det var på KPMG som han hade gjort det, men även detta förnekade Lars. Han hade inte ens blivit bjuden på ett glas glögg, trots att han efter Hellstrands behandling vari behov av något stärkande. – Lars förklarade för Anne-Marie att han hade stort förtroende för doktor Hellstrand, som inte bara var läkare, utan jazzmusiker också. Därför visste han vad som bäst för Lars tänder. Det var inte Pepsodent Super Fluor, utan Lars behövde en tår på tanden. Doktor Hellstrand hade en psykologisk blick för människornas behov. Han sade åt Lars att det var dummare att oroa sig *Basaliomet*, än att snåla med brännvinet under Julen. Dock hade Hellstrand inte läst Axel Munthes bok *The Story of San Michel*. Den ansåg Lars borde ingå i den obligatoriska kurslitteraturen för alla läkare!

När Lars steg på tåget hjälpte Anne-Marie honom med hans tunga väska. Lars axel var ännu inte helt utläkt. Anne-Marie undrade varför Lars väska var så fasligt tung.

En förtrollad Jul

Så kom till slut Julaftonen, som Rio hade längtat så mycket efter. Nu äter Anne-Marie, Lars och Karin julmiddag hos Annika, Andreas, Rio och Thea på Kilian Zollsgatan i Malmö. De går som vanligt till Andreaskyrkan, när klockan närmade sig fem. "Kalla-Ankas Jul" ville Rio inte se, för i den är det bara tecknade figurer och inga riktiga tomtar. Rio uppför sig väl i kyrkan. Han vet vad som skall hända – Tomtegubben kommer.

Klockan halv sju på Julafton anländer Tomten med en stor säck med julklappar. Rio blir jätteglad då han får en trollerilåda. Trots att Rio märker att Tomten bär en mask, spelar han med i spelet.

Då Anne-Marie öppnar sin tunga present, blir också hon glad, men kanske mer förvånad. Hon ser på Lars och frågar: "Har du låtit reparera min gamla Dell-dator?"

"Nej! Det har jag inte ", svarar Lars ärligt.

"Men varför har du då släpat med dig Della", utbrister Anne-Marie. Alla ser undrande ut, alla utom Rio. Lars hade nämligen berättat för Rio vad han hade gjort och varför. Man får inte ljuga för barn. Lars sade till Rio att mormor tror att Gud finns och hon önskar att Gud hör våra böner.

Rio går nu fram till Lars, ger honom trolleristaven och säger: "Morfar trolle så att mormor blir glad!"

Lars tar staven, petar på den ny/gamla datorn, som är så lik Della, som två bär av samma sort är. Han ropar: "Sim-sa-la-Bim!" – Datorskärmen tänds. De amerikanska riskapitalisternas logga med Joakim von Anka badande i ett hav av guldpengar dyker upp. Så trycker Lars med trolleristaven på en tangent och vips ser man en vacker bild på en blå himmel och under den står det: **God-Jul! – Tomten finns på riktigt!** – Det var det första verkliga realrealistiska miraklet och det inträffade i Malmö Julen 2014.

"Det är nog Gud som är Tomten", säger Rio och kramar om sin mormor.

Anne-Marie kramar Rio, så att han håller på att kvävas. Hon släpper honom och säger trosvisst: "Nej Rio! Så är det inte! Tomtar finns inte i hela världen och han eller hon kommer bara till snälla barn och bara en gång om året. **Gud finns överallt, för alla, alltid!** Gud finns även i ditt och mitt hjärta; och även i Lars hjärta, trots att han är en riktig skojare.

Lars Markstedt

Malmö den 2014-12-24 kl. 12.00